

I. KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu: **PODSTAWY ROBOTYKI**
2. Kod przedmiotu: **Epr**
3. Jednostka prowadząca: **Wydział Mechaniczno-Elektryczny**
4. Kierunek: **Automatyka i Robotyka**
5. Specjalność: **Komputerowe wspomaganie automatyki i robotyki**
6. Moduł: **Moduł kierunkowy**
7. Poziom studiów: **I stopnia**
8. Forma studiów: **niestacjonarne**
9. Semestr studiów: **IV**
10. Profil: **ogólnoakademicki**
11. Prowadzący: **prof. dr hab. inż. Zygmunt Kitowski**

CEL PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z historią oraz podstawowymi pojęciami z zakresu robotyki.
C2	Zapoznanie studentów ze strukturą i systematyzacją robotów i manipulatorów.
C3	Zapoznanie studentów z klasyfikacją robotów na podstawie ich własności geometrycznych oraz budowy jednostki kinematycznej.
C4	Zapoznanie studentów z klasyfikacją robotów ze względu na obszar zastosowań.
C5	Zapoznanie studentów z kinematyką obrotów i składaniem obrotów.
C6	Zapoznanie studentów z przekształceniem jednorodnym i notacją Denavita-Hartenberga
C7	Zapoznanie studentów z kinematyką prostą i odwrotną robotów i manipulatorów.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1	Zapoznanie studentów z kinematyką prostą i odwrotną robotów i manipulatorów.
2	Znajomość podstawowych praw: elektrotechniki, elektroniki, automatyki, informatyki, mechaniki.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1	Student zna podstawowe pojęcia i definicje z zakresu robotyki.
EK2	Student zna elementy składowe i budowę robotów. Potrafi zdefiniować parametry opisujące manipulatory i roboty. Potrafi określić stopnie swobody i rodzaje połączeń, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów. Wyjaśnić pojęcia dokładności i powtarzalności. Umie obliczać ruchliwość otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów.
EK3	Student zna klasyfikację manipulatorów opartą na ich własnościach geometrycznych.
EK4	Student potrafi wykonywać obroty i przesunięcia układów współrzędnych
EK5	Student zna i umie praktycznie wykorzystywać prawa składania obrotów oraz przekształcenia jednorodnego.
EK6	Student umie opisać kinematykę robotów wykorzystując notację Denavita - Hartenberga.
EK7	Student umie definiować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej oraz rozwiązywać zadania z kinematyki prostej i odwrotnej. Student ma opanowaną metodykę rozwiązywania zadań kinematyki przy użyciu programów matematycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

	WYKŁADY	Liczba godzin
W1	Historia robotyki, pierwsze roboty przemysłowe, roboty stosowane w okrętownictwie, rozwój robotyki, stan obecny i trendy rozwojowe w robotyce.	1
W2	Pojęcia podstawowe i definicje, elementy składowe i budowa robotów, parametry opisujące manipulatory i roboty, stopnie swobody i rodzaje połączeń, obliczanie ruchliwości otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów, dokładność i powtarzalność. Opis przestrzeni roboczej, kolizyjnej, ruchów jałowych i strefy zagrożenia manipulatorów.	1

W3	Klasyfikacja robotów na podstawie własności geometrycznych, podstawie budowy jednostki kinematycznej, ze względu na obszar zastosowań.	2
W4	Kinematyka obrotów. Przesunięcia układów współrzędnych.	2
W5	Współrzędne jednorodne. Przekształcenie współrzędnych jednorodnych.	2
W6	Notacja Denavita-Hartenberga.	2
W7	Zadanie kinematyki prostej i odwrotnej.	2

Razem **12**

ĆWICZENIA

Ć1	Kinematyka prosta. Wyznaczanie macierzy obrotów układów	2
Ć2	Wyznaczanie macierzy obrotu wokół dowolnej osi o dowolny kąt	1
Ć3	Wykorzystanie kwaternionów w obrotach układów	1
Ć4	Składanie przekształceń w przestrzeni 3D. Obrót i przesunięcie.	2
Ć5	Notacja Denavita-Hanterberga	2
Ć6	Kinematyka odwrotna	2
Ć7	Proste i odwrotne zagadnienia kinematyczne dla prędkości.	2

Razem **12**

ZAJĘCIA LABORATORYJNE

L1	Badanie dokładności pozycjonowania robota laboratoryjnego	4
L2	Badanie powtarzalności pozycjonowania robota laboratoryjnego	4
L3	Badanie sztywności robota laboratoryjnego	4

Razem **12**

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1	Tablica i kolorowe pisaki
2	Pomoce naukowe: programy komputerowe Mathematica, MatLab
3	Procownia komputerowa z komputerami
4	Notebook z projektorem

SPOSOBY OCENY

FORMUJĄCA

F1	Odpowiedź ustna	EK1-EK7
F2	Wykonanie zadanie obliczeniowego	EK4-EK7
F3	Kolokwium nr 1	EK1-EK6
F4	Egzamin pisemny	EK1-EK7

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
	semestr	IV	razem
udział w wykładach		12	12
udział w ćwiczeniach		12	12
udział w zajęciach laboratoryjnych		12	12
Godziny kontaktowe z nauczycielem		12	12
Przygotowanie się do wykładów i ćwiczeń		35	35
Samodzielne opracowanie zagadnień		15	15
Rozwiązywanie zadań domowych		12	12
Konsultacje		15	15
SUMA GODZIN W SEMESTRZE		125	125
PUNKTY ECTS W SEMESTRZE		5	5

LITERATURA

PODSTAWOWA

- 1 CRAIG J.J.: Wprowadzenie do robotyki. WNT, Warszawa, 1993
- 2 DOMACHOWSKI Z.: Automatyka i robotyka – podstawy, Wyd. PG, Gdańsk, 2005
- 3 Grono A., KubiakP, Orzechowski P.: Laboratorium z podstaw robotyki. Wyd. PG, Gdańsk 1995.
- 4 Grono A., KubiakP, Orzechowski P.: Laboratorium z podstaw robotyki. Wyd. PG, Gdańsk 1995.
- 5 Grono A., KubiakP, Orzechowski P.: Laboratorium z podstaw robotyki. Wyd. PG, Gdańsk 1995.
- 6 Buratowski T.: Teoria robotyki. AGH
- 7 OLSZEWSKI M., BARCZYK J.: Manipulatory i roboty przemysłowe. WNT Warszawa, 1981.
- 8 Knapczyk J.: Zarys robotyki. Wyd. Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, 2015.

UZUPEŁNIAJĄCA

- 9 KACZOREK T. [i in.]: Podstawy teorii sterowania, WNT, Warszawa 2005.

PROWADZĄCY PRZEDMIOT

- 1 prof. dr hab. inż. Zygmunt Kitowski, z.kitowski@amw.gdynia.pl

Formy oceny

Efekt	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
EK1	<i>Student zna podstawowe pojęcia i definicje z zakresu robotyki.</i>			
	Zadanie kinematyki prostej i odwrotnej.	Student słabo zna podstawowe pojęcia z zakresu robotyki.	Student zna podstawowe pojęcia z zakresu robotyki.	Student zna podstawowe pojęcia z zakresu robotyki. Umie prawidłowo je interpretować.
EK2	<i>Student zna elementy składowe i budowę robotów. Potrafi zdefiniować parametry opisujące manipulatory i roboty. Potrafi określić stopnie swobody i rodzaje połączeń, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów. Wyjaśnić pojęcia dokładności i powtarzalności. Umie obliczać ruchliwość otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów.</i>			
	Student nie zna budowy robotów i ich elementów składowych. Nie potrafi zdefiniować podstawowych parametrów opisujących roboty i manipulatory.	Student zna elementy składowe i budowę robotów. Nie potrafi w stopniu zadawalającym zdefiniować parametrów opisujących manipulatory i roboty. Potrafi określić stopnie swobody i rodzaje połączeń, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów. Nie umie wyjaśnić pojęcia dokładności i powtarzalności oraz praktycznie obliczać ruchliwość otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów.	Student zna elementy składowe i budowę robotów. Potrafi zdefiniować parametry opisujące manipulatory i roboty. Potrafi określić stopnie swobody i rodzaje połączeń, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów. Wyjaśnić pojęcia dokładności i powtarzalności. Nie umie jednak praktycznie obliczać ruchliwość otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów.	Student zna elementy składowe i budowę robotów. Potrafi zdefiniować parametry opisujące manipulatory i roboty. Potrafi określić stopnie swobody i rodzaje połączeń, odmiany łańcuchów kinematycznych manipulatorów. Wyjaśnić pojęcia dokładności i powtarzalności. Umie obliczać ruchliwość otwartych łańcuchów kinematycznych manipulatorów.
EK3	<i>Student zna klasyfikację manipulatorów opartą na ich własnościach geometrycznych.</i>			
	Student nie zna kryteriów klasyfikacji robotów	Student zna kryteria klasyfikacji robotów lecz w sposób nie zadawalający dokonuje klasyfikacji robotów.	Student potrafi wymienić kryteria klasyfikacji robotów oraz omówić w sposób zadawalający ich podział w zależności ich własności geometrycznych, budowy jednostki kinematycznej oraz ze względu na obszar zastosowań.	Student zna klasyfikację robotów na podstawie: ich własności geometrycznych, budowy jednostki kinematycznej oraz ze względu na obszar zastosowań.
EK4	<i>Student potrafi wykonywać obroty i przesunięcia układów współrzędnych</i>			
	Student nie zna zasad dokonywania obrotów i przesunięć układów współrzędnych	Student słabo zna podstawy teoretyczne wykonywania obrotów i przesunięć układów współrzędnych. Nie potrafi ich praktycznie wykorzystać.	Student zna podstawy teoretyczne wykonywania obrotów i przesunięć układów współrzędnych. Potrafi je praktycznie wykorzystać dla prostych konfiguracji.	Student potrafi teoretycznie i praktycznie wykonywać obroty i przesunięcia układów współrzędnych.

EK6	<i>Student umie opisać kinematykę robotów wykorzystując notację Denavita - Hartenberga.</i>			
	Student nie zna opisu kinematyki robotów przy wykorzystaniu notacji Denavita - Hartenberga..	Student zna opis kinematyki robotów przy wykorzystaniu notacji Denavita - Hartenberga.w stopniu nie pozwalającym na praktycznie zastosowanie go przy rozwiązywaniu zadań kinematyki.	Student teoretycznie zna opis kinematyki robotów przy wykorzystaniu notacji Denavita - Hartenberga. Potrafi.praktycznie stosować go przy rozwiązywaniu prostych zadań kinematyki.	Student zna opis kinematyki robotów przy wykorzystaniu notacji Denavita - Hartenberga.oraz umie praktycznie stosować go przy rozwiązywaniu zadań kinematyki.
EK7	<i>Student umie definiować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej oraz rozwiązywać zadania z kinematyki prostej i odwrotnej. Student ma opanowaną metodykę rozwiązywania zadań kinematki przy użyciu programów matematycznych.</i>			
	Student nie umie zdefiniować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej.	Student umie zdefiniować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej. Ma trudności z ich interpretacją.	Student umie definiować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej oraz praktycznie rozwiązywać zadania z kinematyki prostej i odwrotnej dla prostych układów..	Student umie definiować pojęcie kinematyki prostej i odwrotnej oraz praktycznie rozwiązywać zadania z kinematyki prostej i odwrotnej.